No. 3095. Zaterdag 7 October 1939. 56ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 1292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 1550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Duitsland - Rusland

We hebben in de laatste weken reeds al meer keren geschreven over oorlogslitteratuur, die nog voor de oorlog geschreven was, en zo maakten we nu weer kennis, via de Maasbode met een onlangs in Amerika verschenen politiek geschrift, waarin enkele maanden voor de oorlog, de mogelijkheid van een Duits-Russisch samengaan op de meest verrassende wijze tot in de kleinste details toe, wordt besproken.

Dit boek, in Amerika verschenen, is van de hand van een uitgeweken Europeaan, en werd van een inleiding voorzien door een Engelsman met name H. N. Braitsford uit Londen.

De schrijver zelf heet Peter Drucker, is geboortig uit Wenen. Hij studeerde aan de universiteiten te Hamburg en Frankfurt, en werd journalist in Duitsland. In 1933 woonde hij te Londen, waar hij als economist werkzaam was aan een internationale bank.

In 1937 vertrok hij naar New-York als correspondent van verschillende dagbladen.

Dat hij zich voor de zaken interesseerde, blijkt dat hij reeds een boek uitgaf „Germany the last Four Years", een studie over de Duitse economie onder het nazi-systeem.

De fout van de democratische staten was, zegt deze Peter Drucker — wij gebruiken nu maar de verleden tijd, omdat Drucker's voorsprellingen door de gebeurtenissen der laatste weken volkomen worden gedekt — de mening dat Rusland nog een democratische staat is, en wel geneigd zou zijn met de andere democratieën een eenheidsfront te vormen.

Op deze overtuiging was heel de z.g. politiek van kalmering gebouwd; aan de gedachte Duitsland in het Oosten bezig te houden, werd zelfs Tsjecho-Slowakije opgeofferd.

Maar de verwachting van een mogelijke oorlog tussen Duitsland en Rusland was eigenlijk niet meer dan een wens-gedachte.

Ongerekend een onvoorzienbaar accident zal er geen oorlog komen tussen Duitsland en Rusland — zo luidt de pertinente mening van Peter Drucker in zijn boek. **Eerder een bondgenootschap tussen deze twee machten tegenover het verre Westen.**

Het spook van een Russisch-Duits verbond was alreeds een nachtmerrie van elke Europese regering. En wat vandaag een nachtmerrie, kan morgen reeds werkelijkheid worden.

Deze twee systemen — het nationaal-socialisme en het Stalinisme — moesten wel tot elkaar komen, want zij zijn ideologisch en sociaal aan elkaar gelijk.

Wat Duitsland betreft, dit werd met de dag meer en meer totalitair. Het is overtuigd dat de mogelijkheid om met het Westen tot een duurzame vrede te komen, meer en meer onbestaanbaar is. Al zouden de politieke leiders van Duitsland neiging voelen voor vriendschap met Engeland, de innerlijke dynamiek en de behoeften van een totalitaire staat zullen zich sterker doen gelden dan al deze goede intenties.

Hoe meer concessies de democratische staten doen, zoveel te sterker zal het nationaal-socialisme overtuigd raken, dat een duurzame vrede met hen niet mogelijk is — maar dat het Westen de vijand is.

Neen, de vijand van het totalitaire nationaal-socialisme moet niet gezocht worden in het Oosten. Het Russisch communisme is het zeker niet, meent Peter Drucker.

De volslagen ineenzinking toch van het geloof in de bereikbaarheid van vrijheid en gelijkheid door het Marxistisch socialisme heeft Rusland gedwongen de zelfde weg op te gaan van het totalitarisme, een zuiver negatieve, niet-economische maatschappij van onvrijheid en ongelijkheid, als waarin Duitsland voortgaat.

Niet dat nationaal-socialisme en communisme essentieel dezelfde dingen zijn, maar nationaal-socialisme is een stap verder welke men gezet heeft, nu commmunisme bewezen heeft een illusie te zijn. De laatste vijf jaren is men in Rusland gedwongen geworden het éne puur totalitair en nationaal-socialistisch beginsel na het andere te aanvaarden, omdat het niet anders meer kon.

Het Duits-Russisch verbond moest komen, het kon niet meer uitblijven.

Een innerlijke noodzaak dreef er toe, evenals Engeland, Pruisen, Oostenrijk en Rusland indertijd naar een soort van bondgenootschap gedreven werden tegenover de Franse Revolutie in 1791, en evenals de nieuw- geboren Verenigde Staten moesten sympathiseren met de Franse Republiek en in 1812 de oorlog kozen aan de zijde van Napoleon, in plaats van tegen hem op te trekken.

Maar gerekend de ideologische basis moet het Duits-Russische verbond een solide economische en militaire grondslag hebben.

Dit is de enige manier voor beide landen om hun economische en militaire moeilijkheden te boven te komen.

Economisch; want alléén door een verbond met Rusland kan Duitsland het éne probleem oplossen: zijn afhankelijkheid inzake de import van ruwe grondstoffen van wereldmarkten, welke het dwingen de consumptie in eigen land aldoor zeer bedenkelijk te reduceren.

Aan de overbevolkte Balkan-staten heeft Duitsland naar de mening van Peter Drucker onder dit opzicht weinig of niets, het zou het te duur komen te staan, en deze ervaring heeft Duitsland tot zijn schade al opgedaan gedurende de wereldoorlog.

Maar een vaste connectie met Rusland zal geen van de economische moeilijkheden opleveren, welke het van de Balkan kan verwachten. Integendeel dit verbond kan het economisch probleem voor het totalitaire Duitsland oplossen. Met uitzondering van Oekraine is Rusland onder agrarisch opzicht onderbevolkt. Het heeft gemiddeld een goede grond, en zijn bronnen van ruwe grondstoffen zijn enorm. In de eindeloze Siberische vlakten biedt het buitengewone mogelijkheid voor het stichten van agrarische ondernemingen op een basis voor een industrie massaproductie. Hulp van buiten zal Rusland daarbij zeer welkom zijn. Waar het zelf schaars bevolkt is, is het potentieel zeer rijk, en belooft elke kapitaalinvestigatie een rijk beschot op te brengen. Rusland van zijn kant heeft de goederen nodig, waarvan Duitsland een surplus heeft, als machinerieën, waarvoor het geen materiaal nodig heeft, maar wel geroutineerde technische kennis. Het heeft verder een systeem nodig voor transport en distributie, wa.rvoor weer kennis, ervaring en routine vereist worden. Deze diensten zijn voor Rusland zo belangrijk, dat het voor jaren lang méér dan de gewone wereldprijs kan betalen, en dat wel in ruwe grondstoffen, die Duitsland nodig heeft.

Theoretisch mag het mogelijk schijnen dat Rusland deze hulp ook zou kunnen verkrijgen van democratische landen, maar de politieke en sociale realiteiten van het totalitarisme verbieden economische samenwerking aan te gaan met enig land, dat niet een gelijke totalitaire sociale en politieke structuur heeft. En daarom moeten Rusland en Duitsland wel samenkomen in het zoeken naar wederzijdse bijstand.

Waar Duitsland grote economische voordelen bij het verbond zal behalen, zal Rusland voornamelijk voordeel trekken onder militair opzicht. De sovjets kunnen geen oorlog beginnen op twee fronten. De Oosterse sovjet-provincies kunnen alleen verdedigd worden als de hele macht van Rusland kan verlegd worden naar het Oosten. Anders zal dit nog onontwikkelde, onderbevolkte en ondervoed gebied onder de voet worden gelopen. Hetzelfde geldt voor het Westelijk front. Naast Wladiwostok is de Oekraine Ruslands meest kwetsbare plek. De Oekrainers zelve hebben zich altijd tegen de Russische overheersing verzet, zij zijn uitgesproken nationalist en zijn op geen manier te verzoenen met de Bolsjewistische politiek. Als Rusland heeft te vechten naar het Oosten en naar het Westen tegelijkertijd, zal Oekraine moeilijk te behouden zijn, maar wordt de oorlog alleen aan het Westelijk front begonnen, dan is Oekraine wel te bedwingen.

Duitslands positie is eigenlijk niet veel beter. Ook Duitsland kan geen oorlog op twee fronten uitvechten; als de generale staf één les heeft geleerd uit de wereldoorlog, dan is het wel deze. Afgezien welke verwachtingen de Britse en Franse regeringen ook koesteren, de Duitse drang naar het Oosten maakt een durende schikking met de Westelijke landen onmogelijk. Als Duitsland werkelijk de hand zou willen leggen op Oekraine, zou het streven naar dit doel een aanval betekenen op de Franse en Britse imperia, voornamelijk op de laatste. Want meer dan ooit zijn de Dardanellen een front voor het Britse Rijk. In zijn drang naar het Oosten kan Duitsland niet rekenen op Britse en Franse neutraliteit. Daarom is het van militair standpunt gezien dwingend om tot een schikking te komen met Rusland, waarbij heel het Naaste Oosten automatisch zal komen te vallen onder hun gezamenlijke overheersing, zonder rekening te houden met Britse en Franse oppositie. Het enige bezwaar voor een wederzijds verbond zou naar Druckers mening alleen gevonden kunnen worden in de overtuigingen van de beide leiders, Stalin en Hitler. Wat Stalin betreft, meent Drucker, dat deze al lang rekening heeft gehouden met de mogelijkheid van een verbond met Duitsland, vooral na het aftreden van Litwinoff.

Wat Hitler aangaat, leek de moeilijkheid groter vooral om zijn persoonlijke overtuigingen. Hitler staat nog onder de invloed van de leer van Rosenberg, de geestelijke adviseur van de nazi-partij. Rosenberg is een Rus van geboorte en was officier in het leger van den tsaar, hij haat het huidige regiem van Moskou niet alleen uit politieke, maar ook persoonlijke reden. Hij ziet de bevrijding van Rusland als de grote taak van de nazi's. Hitler was zijn aanhankelijke leerling. Maar Hitler's succes als leider bestaat voornamelijk in het gemak om van theorieën te veranderen naar gelang van de omstandigheden. Hij tekende o.m. een verdrag met Polen reeds in het eerste jaar, dat hij aan de macht kwam, ofschoon hij altijd de oorlog tegen Polen gepredikt had. Maar van veel meer belang is, zegt Drucker, dat de werkelijke macht in Duitsland meer en meer in handen komt van een groep die zich verzet tegen elke duurzame vrede met het Westen en die de totalitaire werledrevolutie beoogt als het hoogste doel. Deze groep wordt gevormd door Goering, generaal Milch, het hoofd van de luchtmacht, generaal Loeb, het hoofd van het vierjarenplan en dr. Funk, den economischen dictator van Duitsland. Deze mannen hebben de een na de ander voor hun tegenstanders uit legercommando en partij gewerkt, o.m. dr. Schacht. Zij weten, dat zij Hitler nog nodig hebben als een bruikbaar instrument en zien in hem meer een eersteklas-volksmenner dan een halfgod. Deze mannen, die meer en meer de ware leiders zijn geworden van Duitslands toekomst, hebben altijd gerekend op een schikking met Rusland, niet alleen als de enige keuze, maar tenslotte als het enige alternatief voor Duitsland.

Van elke gezichtshoek uit scheen een verbond tussen Duitsland en Rusland onvermijdelijk. Alleen een oorlog in de allernaaste toekomst, zo besluit Peter Drucker zijn interessant betoog; zou dit nog kunnen voorkomen, maar dan is 1940 wel de allerlaatste datum.

Na deze uitspraken van Drucker gelezen te hebben, kunnen we wel zeggen, dat wanneer zijn visie op de zaken een juiste was, het heel begrijpelijk is, dat Engeland en Frankrijk geen vrede willen met de Nazis, daar deze dan toch op de duur onmogelijk zijn zou.

De Wereldpetroleum Industrie in West-Indië

Vervolg

Wat de Standard Oil deed.

De Standard Oil Co., New Jersey, had een andere weg gevonden: zij kocht alle buiten de V.S. van Amerika gelegen bezittingen der Standard Oil Co. of Indiana (velden en raffinaderijen) voor een bedrag van $ 146 millioen, waarvan $ 50 millioen in de loop van vier jaren in contanten waren te betalen, $ 96 millioen in aandelen van de New Jersey-maatschappij, berekend tegen de boekwaarde, waren te voldoen. Slechts terloops: door deze transactie werd de Standard Oil Co. of Indiana, een vroegere dochtermaatschappij van de New Jersey, holding company voor een belangrijke post aandelen dezer laatste. Op die manier verzekerde zich de Standard Oil Co., New Jersey, van goedkope ruwe olie, verwerkt deze op Aruba en heeft aldus de beschikking over de voor de voorziening van hare buitenlandse afnemers benodigde producten, zonder gedwongen te zijn deze in de V. S. van Amerika uit duurdere olie voort te brengen. Maar ook de Standard Oil Co. of Indiana vond baat bij deze transactie. Indien zij voor haar sterk groeiende en voor verdere uitbreiding vatbare Venezolaanse productie een afzetgebied wilde vinden, had zij een internationale distributie-organisatie moeten creëren, en met andere belanghebbenden op de wereldmarkt een scherpe strijd moeten voeren. Een en ander zou enorme bedragen hebben vereist. Door de Jersey, verkreeg deze voor een reeds bestaande afzet-organisatie de benodigde goedkope, buitenlandse ruwe olie en een raffinaderij. Voor de grote concerns bleef een hevige concurrentiestrijd op tal van markten bespaard, terwijl de Indiana door haar aanzienlijk belang bij de moedermaatschappij een indirect belang behield bij de financiële resultaten, verkregen met behulp van de Venezolaanse olie en de raffinaderij op Aruba.

Onder de nieuwe heren werd de raffinaderij der Standard Oil op Aruba, die in 1929 haar bedrijf was begonnen, en in 1930 ten koste van een bedrag van $ 11 millioen was voltooid, zeer belangrijk vergroot. In 1938 beliep de dagelijkse capaciteit 235.000 barrels, maar gedurende een gehele week konden dagelijks zelfs 280.000 barrels worden verwerkt. De raffinaderij is daarmede niet alleen de grootste in de gehele wereld — soms wordt echter beweerd, dat de raffinaderij Abadan even groot of groter is — maar zij is ook de enige grote raffinaderij ter wereld ,die geheel electrisch wordt gedreven. De dagelijkse verwerking per man en per dag is de grootste in de gehele wereld. Er dient echter bijgevoegd te worden, dat in tegenstelling tot de raffinaderij van de Koninklijke op Curaçao, te Aruba geen smeeroliën worden vervaardigd, en het aantal afgeleverde producten bescheidener is dan bij de Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij. Natuurlijk bevinden zich op Aruba kraakinstallaties op ruime schaal, terwijl een hydreerinstallatie in aanbouw is om aldaar ook de lichte vliegtuigbenzine te kunnen voortbrengen, aldus schrijft dr. Mautner in het Econ. Weekblad.

De Mexican Eagle.

Een enkel woord nog over de tweede raffinaderij van de Koninklijke-Shellgroep in Nederlands-West-Indië, het te Druif, op enkele kilometers afstand van Oranjestad, op Aruba opgerichte bedrijf van de „Arend Petroleum Maatschappij". Ruim tien jaar geleden werd met de bouw van deze installaties, die een totale capaciteit van 20.000 barrels per dag hebben, begonnen. Deze raffinaderij, waarvan het ƒ 2.500.000 belopende aandelenkapitaal op ƒ 5.000 na in handen is van de Mexican Eagle Oil Co., verwerkt eveneens Venezolaanse olie, die door boten van de Eagle Oil en Shipping Co., werd aangevoerd. Tot bloei is dit bedrijf slechts tijdelijk gekomen, en meer dan een jaar geleden werd het stopgezet.

Door tankvloten werden sinds 1926 hoeveelheden ruwe olie en derivaten naar Ned. West-Indië verscheept, waarbij uit de aard der zaak de ruwe olie verreweg op de eerste plaats staat. De benzine, stookolie en gas- en dieselolie, die eveneens worden geïmporteerd, zijn zeer waarschijnlijk „overschot"-productie van de in Venezuela zelf werkende raffinaderijen, in die zin, dat voor deze derivaten aldaar onvoldoende afzet is te vinden, zodat zij naar Curaçao en Aruba gaan om vandaar verder verscheept te worden.

De Venezolaanse regering stelt er prijs op, dat grotere hoeveelheden ruwe olie in het land zelf verwerkt wordt dan tot nu toe. Zij stelt ten aanzien daarvan echter geen onbillijke eisen. Wel last zij in nieuwe concessieverdragen de bepaling in, dat de eventueel aangetroffen ruwe olie in Venezuela moet worden geraffineerd, of althans bepaalde hoeveelheden aldaar moeten worden verwerkt. Zij houdt in dit opzicht echter niet onverbiddelijk aan haar wens vast, dat

nieuwe raffinaderijen worden opgericht en neemt, althans in een of twee bekende gevallen — één betreft de Koninklijke Shell met haar raffinaderij te San Lorenzo, de tweede heet de Standard Oil met haar raffinaderij te Carapito te betreffen — er genoegen mede, dat de capaciteit der bestaande raffinaderijen sterk verhoogd wordt.

Uit jaarcijfers blijkt, dat de uitvoer van de Standard Oil in 1934 die van de Koninklijke-Shell nagenoeg heeft geëvenaard, maar dat sindsdien de Standard Oil de Koninklijke-Shell heeft overvleugeld. Dit betreft niet alleen het totaal, maar ook bijna alle voorname producten, waar de Koninklijke-Shell door de Standard Oil werd voorbijgestreefd, niet echter de smeerolie, die alleen door de Koninklijke-Shell wordt gewonnen en uitgevoerd.

De uitvoer van Nederl. West-Indië geschiedt naar nagenoeg alle werelddelen. Van de stookolie-uitvoer, in 1937 totaal bedragende 90.169.000 barr. gingen 29.305.000 barrels naar Europa (waarvan 2.524.000 naar Nederland en 12.295.000 barrels naar Groot-Brittannië (de voornaamste Europese koper), terwijl 22.893.000 barrels hun weg vonden naar de V.S. van Amerika en 13.589.000 barrels naar Zuid-Amerika. Maar ook Afrika nam grote hoeveelheden af en tenslotte mogen niet de directe leveringen aan schepen (bunkerolie) worden vergeten, die niet minder dan 6.502.000 barrels beliepen waarbij nog 191.000 barrels dieselolie kwamen. Uit het totaal dezer leveringen van bunkeroliën blijkt reeds, dat Curaçao en Aruba ook twee zeer belangrijke bunkerstations zijn geworden.

Benzine vond haar afzet in Europa.

De in Nederlands-West-Indië geproduceerde benzine vond haar afzet voor het overgrote gedeelte in Europa, waarheen 20.195.000 barrels van een totale uitvoer van 25.730.000 barrels in 1937 gingen. Daarvan nam Nederland 2.673.000 barrels af en werden 13.792.000 naar Groot-Brittannië verscheept. Die niet naar Europa gezonden hoeveelheden gingen in ongeveer gelijke delen naar de V.S. in Amerika, het overige Noord-Amerika, Zuid-Amerika en Afrika.

Deze leveringen zijn ongetwijfeld althans voor een belangrijk gedeelte ten koste van de Amerikaanse afzet van petroleumderivaten naar Europa geschied. Europa heeft sinds 1929 steeds stijgende hoeveelheden — waaraan ook de crisis niets veranderde — uit Nederlands-West-Indië betrokken, terwijl de leveringen van de V.S. van Amerika naar Europa afnamen. Dit is ongetwijfeld voor een belangrijk gedeelte het gevolg van de Amerikaanse tariefpolitiek, van de heffing van een invoerrecht op ruwe olie. Misschien zullen zich althans de aanhangers der opvatting, dat de petroleumreserves der V.S. van Amerika ondanks alle gerustsstellende verklaringen niet zeer groot zijn, verheugen bij de gedachte, dat door de vermindering van de Amerikaanse uitvoer deze reserves beter gespaard worden — maar deze overwegingen waren het niet, die tot het besluit leidden een invoerrecht op ruwe olie te heffen.

De grote petroleummaatschappijen hebben in het verleden bewezen, meer dan één pijl op haar boog te hebben, zodra zij voor moeilijke problemen stonden; men denke aan de manier, waarop de Koninklijke-Shellgroep zich voor het verlies van haar Russische belangen wist schadeloos te stellen, en hoe de Standard Oil Co., New Jersey, en de Standard Oil Co. of Indiana de ongunstige gevolgen van het Amerikaanse invoerrecht wisten af te weren. Daarom staat, aldus mag men wel zeggen, haar verleden borg voor haar toekomst, en daardoor ook voor de toekomst der beide kleine eilanden, waar zij een industrie in het leven hebben geroepen, waarvan de producten jaarlijks niet minder dan 99 pCt. van de totale uitvoerwaarde bereikten.

Indien sinds enkele jaren H.M. de Koningin in Haar Troonrede steeds kan verklaren, dat de economische toestand van Nederlands-West-Indië bevredigend is — hoe hij ook in de overige gedelte van het Rijk en in de gehele wereld moge zijn — dan heeft West-Indië dit te danken aan zijn beide petroleumraffinagecentra, Curaçao en Aruba.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Wanneer dit blad verschijnt, zullen onze lezers bekend zijn met de rede, welke Hitler gisterenmiddag gehouden heeft voor de Duitse Rijksdag en waarin zijn vredesvoorstellen aan de wereld zullen zijn bekend gemaakt.

Of deze voorstellen van Hitler serieus zijn? De manier van voorstellen is wel zeer eigenaardig en lijkt meer op reclame als werkelijkheid. Te meer daar Frankrijk en Engeland reeds te voren gezegd hebben, er niet op te zullen ingaan, daar op het woord van Hitler niet is te vertrouwen.

En wat dan?

Naar de beantwoording van deze vraag ziet thans de hele wereld met de grootste belangstelling uit. Hoe zal dan verder de houding zijn van Rusland, van Italië, van Turkije?

We moeten afwachten, het is alles toekomst, waar we weinig over kunnen zeggen.

We bepalen ons daarom vandaag om wat te zeggen over het verleden en wel de financiële positie van het Duitse Rijk.

De bewegingen in de Russische politiek van de laatste weken, hebben ogenschijnlijk Duitslands positie verbeterd, daar de steun die Rusland aan Duitsland geven zal in grondstoffen, voor een groot gedeelte de Engelse blokkade minder effectief kan maken.

Maar dan komt er nog een andere vraag bij, zal Rusland die grondstoffen gratis geven? Zo niet, waar waarschijnlijk is, hoe zal Duitsland deze dan betalen?

In de laatste jaren is de schuldenlast van het Duitse Rijk vooral ten gevolge de enorme bewapeningsplannen reeds in een voor vredestijden ontzaggelijk snel tempo gestegen. Op allerlei manieren heeft men een beroep gedaan op de in Duitsland voor belegging beschikbare middelen. Het plaatsen van nieuwe leningen was vrijwel uitsluitend voorbehouden aan het rijk zelf of aan ondernemingen of instanties, welke slechts opgericht werden of ten doel hadden de grootscheepse plannen van het derde rijk te helpen volvoeren. Met een wonderbaarlijke snelheid heeft het rijk de plannen uitgevoerd, waarvoor milliarden en nog eens milliarden marken nodig waren.

Na deze enorme investeringen in slechts enkele jaren tijds voor doeleinden, welke veelal het tegendeel van productief konden worden genoemd, staat het land thans in oorlogstijd, waarin met geen mogelijkheid te voorzien is, hoevele milliarden gevergd zullen worden om de krijgsoperaties te kunnen voorzetten. Waarvandaan zullen deze middelen moeten komen, nu in de afgelopen jaren steeds op allerlei reserves beslag is gelegd? Nu de gehele kapitaalmarkt reeds opgeëist is voor het rijk.

Goering heeft in de eerste dagen van de oorlog, reeds een aanwijzing gegeven van de richting waarin men op de eerste plaats zal zoeken naar nieuwe middelen voor de financiëring van de oorlogsoperaties. Het rijk zal n.l. een toeslag op de inkomstenbelasting hebben van 50 pct., waarvan de inkomens, welke niet hoger zijn dan 2400 mark per jaar, zullen zijn vrijgesteld.

Ook de belasting op bier en tabak zullen o.m. met 20 pct. worden verhoogd.

De opbrengst van deze verhogingen voor de schatkist zijn echter slechts een peuleschilletje vergeleken met de milliarden marken, welke voor de oorlog nodig zijn.

In het belastingjaar geëindigd einde Maart 1939 bedroegen de ontvangsten uit de inkomstenbelasting in totaal 5352,2 millioen mark tegen 4059.2 millioen in het jaar daarvoor. De ontvangsten van de tabaksbelasting bedroegen in genoemd jaar 1002.6 (v.j. 912.1) millioen mark, die van de bierbelasting 365.1 (v. j. 314.9) millioen mark. Een verhoging van deze twee laatste belastingen met 20 pct. brengt een voor deze tijden slechts onbeduidende hoeveelheid nieuwe middelen voor de schatkist op. Bij de inkomstenbelasting zal de opbrengst misschien tot 2 milliard kunnen stijgen, maar wat betekent dit in vergelijking met de vele milliarden nodig voor de oorlog!

De totale belastingopbrengst uit alle bronnen bedroeg in het financiële jaar tot 31 Maart 1939 voor Duitsland 17712.1 (vorig jaar 13964.3) millioen mark. Dat was de opbrengst in een jaar, toen alles op volle capaciteit werkte en van enige werkloosheid geen sprake meer was. Thans met de millioenen manschappen onder de wapenen, met geringere inkomens voor practisch alle categorieën van de bevolking, zal het moeilijk zijn zonder de aanmerkelijke belastingverhoging, welke thans reeds zijn aangekondigd, de opbrengst op het peil van het vorige jaar te houden.

Andere bronnen zal het rijk dus moeten ontdekken om in de grote financiële behoeften te kunnen voorzien.

Zoals uit de weekstaat van de Deutsche Reichsbank van 4 September is gebleken, was de post wissels, chèques en schatkistpapier in die week toegenomen met het enorme bedrag van 2.1 milliard mark tot 10.27 milliard mark. Opgemerkt werd hierbij toen, dat dit bedrag voor verreweg het grootste gedeelte verplichtingen van de Duitse staat vertegenwoordigt. De biljettencirculatie was in die week met ongeveer hetzelfde bedrag toegenomen. Een voortzetting hiervan is onvermijdelijk. Het is duidelijk, dat het rijk slechts met grote gevaren kan doorgaan met een dergelijke financiëring van de oorlogsoperaties.

Het is buiten twijfel dat de Duitse grote banken door het Rijk zijn of zullen worden aangesproken voor beschikbare middelen. In de huidige periode, nu alles slechts op één doel gericht is en alle operaties en gedragingen van Duitse instellingen en onderdanen op dit ene doel gericht moeten blijven, zal geen enkele instantie er aan ontkomen om zijn deel hieraan bij te dragen. De grote banken zullen derhalve eveneens hun bezit aan overheidspapier in snel tempo zien toenemen.

In hoeverre zal het rijk met een dergelijke financiëring kunnen voortgaan? Met de vindingrijkheid voor ogen, die Duitsland de laatste jaren op dit gebied heeft getoond, is het onmogelijk na te gaan, welke financiële wendingen nog zullen worden genomen.

Mocht het mogelijk zijn de steeds sneller stijgende vlottende schuld van het rijk te consolideren, dan zal het rijk daar natuurlijk een gretig gebruik van maken.

Van een verhoging van de vaste schuld heeft men in de vorige jaren geenszins gehuiverd, dus thans, nu de omstandigheden zoveel critieker zijn, geworden, zal men hiervan evenmin afzien.

Om enig idee te geven van de schuldstijging van de laatste jaren volstaan wij met de volgende cijfers. In April 1937 bedroeg de vaste schuld van het rijk 16.156 millioen mark, een jaar later was zij gestegen tot 20739 millioen, op 1 April 1939 tot 31891 millioen, waarop in Mei een verdere stijging is gevolgd tot 32580 millioen mark.

De totale vlottende schuld bedroeg op 1 Mei 1939 7979 millioen mark tegen 2492 millioen mark twee jaren geleden. Na Mei van dit jaar is hierin een grote vermeerdering gekomen, zoals boven reeds werd opgemerkt.

NEDERLAND.

O MOEDER, DIE ROOMSEN!

In de Haagse Post (geen Roomse kost) van 19 Aug. lezen we het volgende:

> De jongste kabinets-formatie is om meer dan één reden belangrijk geweest, zodat er stellig nog heel veel over gesproken en geschreven zal worden. Op één zeer voornaam punt willen wij thans nog de aandacht vestigen en wel hierop: dat, na het votum tegen het kabinet-Colijn uitgebracht, **niet aan een katholiek staatsman een opdracht is verleend.** Men ga eens even na, hoe dit in flagrante strijd is met alle gebruikelijke parlementaire regelen. De oppositie, welke Colijn ten val bracht, stond onder leiding van een rooms-katholiek. De motie van afkeuring was een rooms initiatief. De roomsen vormden de grootste groep der oppositie. Een der meest elementaire beginselen van ons staatsrecht, van ons parlementarisme, vordert, dat in dit geval de rooms-katholieken met de verantwoordelijkheid voor het nieuwe bewind, dus met de oplossing der crisis, belast waren geworden. Dit is niet geschied. **Waarom niet?** Ziehier de vraag, die in parlementaire kringen „het gesprek van den dag" vormde en die ongetwijfeld in het centrum zal staan van het aanstaande begrotingsdebat. Er zijn slechts twee uitleggingen mogelijk. De eerste is deze: dat de katholieken niet wilden en dit aan de Koningin hebben laten blijken. Zij zouden in dit geval de laakbare fout hebben begaan de verantwoordelijkheid van zich af te schuiven; om wèl met behulp van de socialisten Colijn ten val te brengen, maar ze van zich af te weren voor een zeer nauwe samenwerking. Zeer velen menen, dat het inderdaad zo is gegaan. Maar het feit ligt er toe, dat allerlei rooms-katholieken dit **ontkennen; dat men om zich heen kon horen** wat in de pers werd genoemd een fluistergesprek van deze aard: wij hebben geen kans tot een opdracht **gekregen. Welnu... als die ontkenning juist mocht** zijn, dan bewijst zij, dat het Hoofd van Staat hun de oplossing der crisis niet heeft durven toevertrouwen. En dit is nog veel minder prettig voor hen.

Merkwaardig is hier wel, wat het frivole rose blad hier aan het hoofd der Staat durft toeschrijven.

Of het waar is? Geen enkele katholiek zal durven beweren, dat zo iets onmogelijk zijn zou: hoewel zo iets in een staat als Nederland, niet zou mogen kunnen gebeuren.

Toch vinden wij, Katholieken het helemaal niet zo onaardig, dat zo iets als het bovenstaande door de Haagse Post geschreven wordt. Wij katholieken, doen dat niet, daar zijn we nog te goede Nederlander voor, niettegenstaande wij door datzelfde Nederland **toch** maar voor staatsgevaarlijk worden aangezien, nog even erg, ja zelfs volgens de ervaren historici, nog erger als in de tachtigjarige oorlog.

Zo werd onlangs hier, nog wel door een ambtenaar verkondigd en door **meerdere beaamd, dat het praedicaat** R.K. ongeschikt maakt om tot ambtenaar op Curaçao benoemd te worden. sic!!!!

En bij het nazien van de ambtenaren op de begroting, bleek ons werkelijk, dat dit niet alleen gezegd, maar ook in de praktijk schijnt te worden toegepast.

Het zou misschien toch wel eens interessant zijn om ook hier eens te gaan cijferen over het „graag op baantjes".

EMMASTAD.

SPORTCLUB „ASIENTO".

Tennis.

Het grote succes dat de vorige maal de gemengde enkel-wedstrijden met onbekend handicap hadden, heeft de Tennis-commissie doen besluiten een herhaling van deze wedstrijden te doen plaatsvinden en wel gedurende twee achtereenvolgende weekends, te beginnen met Zaterdag, 14 October a.s.

Degenen, die zich hiervoor opgeven, dienen dus op deze twee week-ends, n.l. Zaterdag en Zondag, 14 en 15 October en Zaterdag en Zondag, 21 en 22 October, de middagen vrij te houden voor het spelen der partijen, aangezien de serie in die tijd geheel afgewerkt moet worden.

Zoals men weet, speelt elk der inschrijvers eenmaal tegen alle overige deelnemers, hetzij dame of heer, A of B klasser, een partij van 4 × 8 slagen. De handicaps zijn tevoren door de Tenniscommissie vastgesteld, doch blijven geheim tot alle partijen gespeeld zijn.

Deelname staat open voor alle leden van de Sportclub „Asiento" en kan tot en met Dinsdag, 10 October, geschieden bij een der leden van de Tenniscommissie (HH Zaaijer, Jankegt, Rosenthal).

De Commissie.

SPORTCLUB „ASIENTO".

Hockey.

Wij brengen nogmaals onder de aandacht van de diverse leden dat elke Maandagmiddag van 4.30 — 6.00 uur gelegenheid bestaat tot oefenen onder leiding van de Heren Zaalberg en de Boer. Een welkome gelegenheid voor hen die hun stick-techniek nog wat willen opvoeren. Wij rekenen dan ook op een finke opkomst.

De Commissie.

SPORTCLUB „ASIENTO".

Tennis.

Ladderwedstrijd:
Zaterdag, 7 October, 4.30 n.m.
Baan I Koster (uitd.)
Rosenthal

PROTESTANTSE GEMEENTE EMMASTAD.

Kerkdiensten Zondag 8 October.
Emmastad: Rep. lokaal 9.30 v.m.
Suffisant: Vergaderzaaltje 7 uur n.m. in beide diensten Ds. C. Th. Steenstra.

CURACAO.

EIGENAARDIGE OVEREENKOMSTEN.

Naar men uit de kranten vernomen heeft, zal nu ook hier op Curaçao de overeenkomst tot verrichten van arbeid nader bij de wet geregeld worden. Als reden, dat hier zo laat een aanvang wordt gemaakt met een nadere regeling, wordt ook opgegeven, dat er een ontwikkeld rechtsgevoel van nodig is. Wil men zeggen, (het is niet erg duidelijk), dat dat hier ontbrak?

Wat daar ook van zij, men kende en kent hier toch ook op het platte land verschillende soorten van contracten, waarbij arbeid wordt geëist, die op zich toch een bewijs zijn, dat ook hier minstens toch reeds leven is.

Men schijnt bekend met dit soort contracten althans in art. 1613 van de nieuwe regeling wordt „van „diensten door gebruik te regelen" gesproken.

Men kent hier b.v. het volgende en dit komt nogal veel voor:

Iemand heeft een huis of een stuk land in huur en moet bij wijze van huur betalen, enkele dagen per jaar werken op het land van de verhuurder. **Het aantal dagen varieert van b.v.** negen tot vijftien dagen per jaar.

Een ander voorbeeld, waarbij een gedeelte van de vrucht van de arbeid wordt afgestaan, is b.v.:

Iemand mag in die baai die het eigendom is van die en die persoon gaan vissen, maar moet dan zoveel vis afstaan voor de eigenaar van de baai.

Of dit voorbeeld, wat ook veel voorkomt: Men mag mais planten op het land van een ander, als hij maar als huur de stokken krijgt.

Wat de twee laatste voorbeelden betreft, dit zijn wel volgens de definitie totaal geen overeenkomsten tot het verrichten van arbeid, want zulk een contract wordt in art. 1623 a aldus omschreven: „De arbeidsovereenkomst is de overeenkomst, waarbij de ene partij, de arbeider zich verbindt de ene van de andere partij, den werkgever, tegen loon gedurende zekere tijd arbeid te verrichten."

In de bestaande overeenkomsten wordt wel arbeid verricht voor een ander en in het eerste voorbeeld van de man, die een huis huurde en daarom wat dagen moet komen werken, is dat al zeer duidelijk, maar het is niet een arbeid verrichten tegen loon. Het is juist omgekeerd, de verrichtte arbeid daar is een betaling.

We vermoeden dus, dat al dit soort contracten, zoals die wel bekend zijn, door deze regeling van het arbeidscontract, gezien vooral dat art. 1613 gemene typen van dit soort contracten ontvangen.

Laten nu de Staten als kenners van het land en de gebruiken nu eens proberen of dit nu niet tegelijk te regelen zou zijn, er zijn toch wel een paar algeme typen van dit soort contracten waarbij arbeid verricht wordt. Zij zouden een goede daad verrichten voor het volk.

X.

**K
KRO
O**

NEDERLANDS WERELDPROGRAMMA.
Zondag, 8 October 1939.
01.25 — 0.25 uur G.M.T.
Via P.C.J. Golfl. 31.28 m.

1. Wilhelmus — Opening
2. Gramofoonmuziek
3. „Een Apostel der Armen" door Pater F. Wijhoven, Assumptonist
4. Gramofoonmuziek
5. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
6. Eventueel Vaderlandse Kroniek
7. Gramofoonmuziek

KOLONIALE UITZENDING.

14.05 — 15.05 uur G.M.T.
Via P.C.J. Golflengte 19.71 m.

1. Mars
2. Medische Causerie
3. Gramofoonmuziek
4. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
5. Eventueel Vaderlandse Kroniek
6. Gramofoonmuziek

ZIEKENTRANSPORT.

In deze tijden van voorbereiding der bescherming tegen luchtgevaar, doet het ons genoegen ook weer eens te kunnen wijzen op de luchtvaart, welke de mensheid in haar goede betekenis ten dienste staat, n.l. het ziekenvervoer door de lucht. Zo vervoerde de K.L.M. op 2 dezer een zwaar zieken patiënt op een speciale vlucht van Aruba naar zijn woonplaats Bonaire.

De zieke werd op deze reis door enige familieleden vergezeld.

EEN NUTTIG EN MOOI BOEKJE.

Erg getroffen waren we dezer dagen, toen we een boekje ontvingen, met het volgend begeleidend schrijven:

Bijgaand zend ik U een recentie exemplaar van een brochuurtje getiteld MAMA DI JOE CHIKITOE, SCOECHA DOKTER SU CONSEJO, door mij geschreven met de bedoeling de Curaçaose moeders beter in te lichten over voedings- en andere problemen, die zich bij jonge kinderen voordoen en dit op de eenvoudigste manier en in het papiaments.

Ik heb mij de verspreiding voorgesteld door verkoop tegen de prijs van één kwartje in de Botica's en op alle geschikte plaatsen.

Ik hoop, dat dit anonyme advies mede zal bewerken een daling in de zuigelingensterfte in dit gebiedsdeel.

U beleefd groetend, met de meeste hoogachting:

De arts, die ons dit boekje zond, schrijft in bovenstaande brief van „anonyme advies". We vermoeden daarom, dat het zijn wens is, dat we zijn naam niet noemen. Aan welke wens we gaarne willen voldoen, hoewel zijn naam wel genoemd mag worden, want met dit boekje heeft hij Curaçao een grote weldaad bewezen.

Op de eerste plaats de nog veelal onwetende moeders, die nog maar steeds in de opvoeding blijven vasthouden aan de meest onhygiënische en dwaze praatjes van pepe's, vromons, wela's, enz.

Het mag als bekend worden verondersteld, dat juist de Curaçaose baby's in het eerste jaar van hun bestaan hun grootste weerstand te tonen hebben tegenover totaal verkeerde opvoedingsmethoden. Zij hebben meestal zulke grote weerstand niet en vandaar het hoge sterftecijfer. Met de hulp van het Gouvernement is dan ook de helaas nog te weinig bekende Beatrix-Vereniging opgericht, om in deze wantoestand verbetering te brengen.

Maar ook het bovenstaand boekje kan uitstekend werk doen, vooral ook omdat het zo eenvoudig, prettig en in keurig papiaments geschreven is.

Maar ook aan de Dokters is met dit boekje een dienst bewezen. Wanneer dit boekje na jaren, en er zullen nog wel vele herdrukken nodig zijn, heeft ingeslagen, zullen de doktoren heel wat prettiger en bemoedigender werk hebben aan hun babys, dan thans nu zij maar steeds geroepen worden, omdat het kind eenvoudig verkeerd behandeld is door de moeder.

Ook geeft dit mooie boekje een bewijs, dat deze arts een sociaalvoelend mens, er op uit om zijn medemensen te helpen. Vele mensen hebben hi de indruk, terecht of ten onrechte, daar blijven we buiten, dat bij vele dokters andere bedoelingen, als te helpen, op de eerste plaats staan.

In dit boekje zien we een bewijs, dat zeker niet alle artsen zo denken.

Ook druk en uitgave is keurig en prettig. Alleen zullen velen met ons niet begrijpen, waarom er op de eerste pagina staat afgedrukt:

„Met de instemming van het Curaçaos genootschap der Wetenschappen uitgegeven."

Dit college van „wijzen" zal voor velen onbekend zijn, en anderen zullen zich de vraag stellen, welke hogere waarde het boekje door deze instemming misschien zou kunnen gekregen hebben.

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:

4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. Preek.
7 n.m. Lof
Iedere Woensdagavond 7 uur **Jongenscongregatie** met Holl. Preek.

Parochiekerk Pietermaai:

4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. (**kindermis, niet voor volwassenen**)
8.30 v.m. **Hoogmis.**
6.30 n.m. **Lof.**
Iedere Woensdagavond 7 uur **Jongens**congregatie.

Parochiekerk San Mateo:

4.45 v.m. H. Mis.
6.30 H. Mis
7.45 Kindermis
9 v.m. Hoogmis.
7 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Groot Kwartier.

5 uur Vroegmis.
7 uur Kindermis.
8.15 uur Hoogmis.
6.30 uur Lof.

In de week dagelijks de H. Mis om 6.30 uur.

In alle kerken gelegenheid tot Biechten: iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m.; en daags voor iedere grote feestdag.

DRUK LUCHTVERVOER.

Naar wij van de K.L.M. vernemen, heeft het West-Indisch bedrijf de laatste maanden een zeer druk vervoersaanbod te verwerken gehad. Deze drukte in het luchtverkeer houdt thans nog onverminderd aan.

Alleen in Augustus en September tezamen werden reeds 3.117 passagiers vervoerd, te weten resp. 1507 en 1610, welk laatste aantal alle vroegere records slaat.

DINER TEN GOUVERNEMENTSHUIZE.

Naar wij vernemen heeft Zijne Excellentie de Gouverneur Donderdag 5 October j.l. een diner gegeven, ter gelegenheid van de benoeming van den Heer J. Noorduyn tot Directeur van de C.P.I.M. Aan dit diner werd **aan**gezeten door de Heer en Mevrouw J. Noorduyn, de Heer en Mevrouw W. van Eyck, de Heer M. Hugenholtz, de Heer C. Aars en de Heer en Mevrouw van de Laarschot.

DE BOEKENTENTOONSTELLING OP DE CLUB „DE GEZELLIGHEID".

Door de reorganisatie en de vernieuwing, waaraan met de steun van het Bestuur de Bibliotheek, die de Gezelligheid rijk is, wordt onderworpen, door het contact met het boek, en bij het boek, ontstond het denkbeeld om een tentoonstelling van boeken in onze societeit aan te leggen. Een tentoonstelling van boeken, welke zich van andere door een kostelijke merkwaardigheid onderscheiden.

Handschriften richten onze gedachten naar het begin van de loopbaan van een publicatie. **Genummerde exem**plaren van een uitgeputte oplaag zijn de geliefde objecten van de jagers naar het curieuse boek. Dikwijls onderscheiden deze zich tevens door de betere manier, waarop zij zijn uitgegeven: met sierlijker letter gezet op fijner papier en van fijner typografische verdeling. Hoger stijgt hun waarde, wanneer zij nooit in de handel waren, maar als geschenk van de schrijver aan een vriend of behulpzame kennis, versierd door een opdracht in de circulatie kwamen. Deze boeken vormen tezamen met de opvallend geillustreerde de rij chique gasten van een boekenkast.

Zij mochten erin slagen een aantal van dit soort werken en een aantal handschriften van Curaçaose en Nederlandse schrijvers van poëzie, proza, muziek of oorspronkelijke beschouwingen voor U te verzamelen. Zij vormen de kern van de boekententoonstelling, waarvoor wij Uw aandacht vragen.

De Club „De Gezelligheid" heeft *altijd leden geteld, die sympathie voor* boeken gevoelden en het goede boek wisten uit te kiezen. Wij zullen dit bewijzen door het inrichten van een kleine afdeling op de tentoonstelling, waar enkele publicaties, genomen uit onze Engelse Bibliotheek en uit de Duitse, de lof zullen spreken over onze voorgangers. Misschien dat de tijd van stiller leven en sterk isolement op Curaçao, het verleden, gemakkelijker naar het boek leidde.

Uit de organisatie van deze tentoonstelling moge echter vóór alles ons vertrouwen spreken, dat het goede boek zelf een onweerstaanbare aantrekkelijkheid zal ontwikkelen, welke er toe zal leiden, dat een hoogstaande traditie zal worden voortgezet en aangesterkt.

Maar bovendien stellen wij ons voor bij gelegenheid van deze tentoonstelling, welke zal worden ingericht in de bovenzaal van onze Club en zal worden gehouden in de eerste dagen van de maand November, een aantal bijeenkomsten te beleggen, waarin over het boek zal worden gesproken en waar wij de gelegenheid tot uiting zullen geven aan pogingen om tot een kunstzinniger en bekwamer, literair, muzikaal en artistiek leven ook op Curaçao te geraken.

De Bibliotheekcommissie.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Bevordering:

O. F. C. Blom buitengew. hulpkommies der belastingen op Curaçao tot tijdelijk kommies der belastingen 2e klasse.

J. M. L. Lasten, buitengew hulpkommies der belastingen op Curaçao tot tijdelijk kommies der belastingen 2e klasse.

T. G. de Windt buitengew hulpkommies der belastingen op Curaçao tot tijdelijk kommies der belastingen 2e klasse.

J. L. Hart, buitengew. hulpkommies der belastingen op Curaçao tot tijdelijk kommies der belastingen 2e klasse.

E. L. La Nooy, buitengew. hulpkommies der belastingen op Curaçao tot tijdelijk kommies der belastingen 2e klasse.

J. P. Odor, buitengew. hulpkommies der belastingen op Curaçao tot tijdelijk kommies der belastingen 2e klasse.

Overplaatsing:

W. G. Buncamper, adjunct-commies werkzaam ter Griffie van het Hof van Justitie alhier; van Curaçao naar St. Maarten N. G. en aldaar belast met de functie van griffier bij het Kantongerecht op de Bovenwindse eilanden.

A. F. de Groot, klerk, belast met de functie van griffier bij het Kantongerecht op de Bovenwindse eilanden; van St. Maarten naar Curaçao, en alhier werkzaam gesteld ter Griffie van het Hof van Justitie.

Gouvernements-Secretaris.
Gronemeyer.

AMERIKAANSE ONDERSTAATSSECRETARIS PASSEERT CURAÇAO.

Volgens de Beurs was op de Santa Helena, die Woensdag in de haven was, de heer Sumner Wells, Amerikaanse onderstaatssecretaris, die van het Pan Amerikaanse congres te Panama aan boord van het Santaschip naar New York terugkeert.

FILMBESPREKING.

„JUST AROUND THE CORNER" (Roxy).

Shirley Temple heeft in de film „Just around the Corner" door haar spel, haar aardige liedjes en dansjes haar vele vrienden weer een genoeglijke avond bezorgd. In deze film is zij de grote steun van haar vader, die door de tijdsomstandigheden van architect hotel-electriciën geworden is. Zij doet op haar manier het huishouden voor hem, maar heeft nog de tijd om door haar ondeugende streken de hotel-eigenaar soms tot wanhoop te brengen. En dan is daar in dat hotel de barse Uncle Sam, een rijke industrieel, waarvoor zij niet het minst bang is. Als zij dan hoort, dat het met Uncle Sam (= Amerika) slecht gaat, organiseert zij een kinder-revue en draagt vol trots de opbrengst aan de rijke fabrikant af. Door deze kinderlijke eenvoud wint zij het hart van de oude heer. Hij helpt haar vader aan een pracht betrekking en Shirley krijgt een lief tweede moedertje in de dochter van Uncle Sam. Een aardige film.

In het Journaal actueel nieuws uit Amerika en veel Sport.

De Hertog en Hertogin van Windsor op een bal aan de Riviëra.

De samenleving wordt bedorven, vertroebeld door schurken waarvan ver uit het kleinste gedeelte rondloopt in boevenpak en het grootste gedeelte ongehinderd door middel van hun vriendelijk gezicht, hun statie of hun geld, voortgaan hun niets vermoedende evenmensen te belagen.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

BERICHTEN UIT BUITENLAND.

Londen en Zweden erkenden den nieuwen president van Polen Raczkiewicz.

Turkije verklaarde neutraal te blijven, ook al zouden Rusland en Italië in de oorlog gaan.

Rusland begint ook aanspraken te doen gelden op Besarabië en zal dit gebied „pijnloos" **amputeren.**

De Zweedse haven Gotenburg werd gesloten verklaard voor vreemdelingen om spionnage te voorkomen.

De Chinezen sloten een grote afdeling Japanners in ten N.O. van Chancha. De spoorweg naar Hankow is in handen van de Chinezen.

De bekende Duitse Generaal von Mackenzen verklaart openlijk in Duitsland, dat zijn vriend generaal von Fritz in Polen is vermoord.

Het Russische gezantschap wordt dezer dagen te Rome hersteld.

Generaal Franco oefende ernstige kritiek op Duitsland in zake het laten oprukken van Russische troepen in West Europa.

Tussen Rusland en Lithauen is een non-agressiepact gesloten, waarbij Lithauen aan Rusland toestaat in de havens van Lithauen lucht- en marinehavens op te richten.

Door de Duitse Admiraal Raeder is aan de Amerikaanse marine attaché te Berlijn medegedeeld, dat de Iroquois, die op weg is van Ierland naar Amerika met Amerikaanse vluchtelingen, op dezelfde wijze zal vergaan als de Athenia. Een bewijs, dat de Athenia niet door Duitsers is getorpedeerd, maar onder ging door personen, die de schuld op Duitsland willen schuiven.

Hitler zeide in de Rijksdag, dat wanneer de bedoelingen van Churchill en de zijnen slagen, dit zijn laatste verklaring is. Noch wapens, noch de tijd zullen Duitsland overwinnen. Er zal geen November 1918 meer zijn in de Duitse geschiedenis.

Het is noodzakelijk, aldus Hitler, dat de minderhedenkwestie in Oost en Zuid Oost Europa worden opgelost. Duitsland en Rusland kwamen hierin met elkander overeen. Hitler deed een beroep op vrede en wapenstilstand, want een bijeenkomst der naties is onmogelijk bij het schieten der kanonnen. In de Poolse veldtocht bedroegen de Duitse verliezen 10572 doden en 30322 gewonden, terwijl 3409 worden vermist. De Duitsers maakten 700.000 gevangenen. Onder de bekende voorstellen noemde Hitler oplossing van de minderhedenkwesties, van het Jodenprobleem, de veiligheid van het Duitse gebied, welke door besprekingen nooit door oorlog kunnen worden opgelost. Tevens wilde hij een conferentie voor ontwapening. Hitler twijfelt geen seconde, of Duitsland zal de oorlog winnen.

Italië zal niet in de oorlog gaan. Het blijft de Poolse gezant in Rome erkennen.

Eden en Daladier verklaarden gisterenavond nog de oorlog niet te beëindigen, alvorens een einde te hebben gemaakt aan de Duitse agressie.

De President van de Ver. Staten verklaarde zich niet te kunnen verenigen met een vrede gebaseerd op Hitler's voorstellen.

In de Engelse radio werd gisterenavond Hitler's rede stuk voor stuk afgebroken met uitspraken uit vroegere redevoeringen van Hitler.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs & Nieuwsb.

De Lichting 1940 zal gedeeltelijk op 23 October worden opgeroepen en bij het gemobiliseerde leger worden ingelijfd.

De directie van de Holland Amerika lijn heeft thans officieel laten weten, dat de Nieuw Amsterdam enige plezierreizen zal maken naar de Bermudaeilanden. Het hangt geheel en al van de belangstelling, die men in Amerika voor touristenvaarten op de Nieuw Amsterdam heeft, af, hoelang het schip in de nieuwe wereld zal blijven.

Voor het stedelijke luchtafweergeschut van den Haag heeft men thans een bedrag van *f* 315.000.— bijeen.

Vijf Duitsers, waarvan drie communisten en twee nationaal socialisten, die in het huis van bewaring te Amsterdam waren opgesloten, zagen kans te ontsnappen door den bewaker neer te slaan, hem de sleutels af te nemen en hun cel te openen.

Naar sommige geruchten wilden overwoog de regering te Den Haag verlenging van de zomertijd. Officieel echter zijn deze geruchten thans tegengesproken.

De door de regering te stichten invoer centrale zal thans een ander karakter dragen, dan de soortgelijke organisatie tijdens de wereldoorlog, die toen meer het karakter droeg van een particuliere instelling. De regering meent, dat beslissingen van internationale aard, die zich op dit terrein kunnen voordoen, door de regering zelf moeten worden genomen.

De Maatschappij Nederland deelt mede, dat de passagiers, die met de Marnix reizen, in Lissabon aan land zullen worden gezet, terwijl Indiëgangers ook in Lissabon zich kunnen inschepen om naar de Oost te vertrekken. De J. P. Coen zal de passagiers van Lissabon naar Amsterdam vervoeren.

Vrijwilligerskorps „CURAÇAO"

ta acepta miembros di reserva koe ta keda na disposicion di Gobierno pa drenta servicio asina Gobierno ta hanja bon.

Hende koe kier drenta voluntario ta worde invitá na vergadering koe ta toema lugar na Club O. en O. Scharloweg 74 A. Dialuna 9 di October 1939, 8'or anochi.

Reglement lo worde lezá i lo tin ocasion pa firma den boeki di miembronan.

Toer hende koe trece nan uittreksel di Bevolkingsregister promé koe Dialuna lo tin preferencia e anochi ai.

Majoor-Commandant

C. N. WINKEL.

HOE DE MENSHEID ZICH DOOR DE EEUWEN VERDEDIGD HEEFT.

Van aarden wal tot betonmuur.

Zolang de mensen gedwongen worden hun vaderland te beschermen tegen de invallen van vijandelijke stammen, zolang hebben zij er ook naar gestreefd hun grensprovincies danig te versterken en hun woning half en half te veranderen in vestingen. Maar evenals de wapens in de loop der eeuwen een evolutie ondergingen, zo was ook de vestingbouw in de vorm van de palissadering en van de schanswallen onzer verre voorvaderen, via de indrukwekkende Middeleeuwse burchten op hoge rotsen onderhevig aan verandering en verbetering.

Reeds zeer vroeg heeft men ingezien dat met de beperkte verdedigingsmiddelen, waarover men toen — dus in de eerste eeuwen van onze jaartelling — de beschikking had, zoveel mogelijk profijt getrokken moest worden van de gunstige terreinomstandigheden. Burchten en kastelen werden derhalve nooit gebouwd midden in laagvlaktes, maar op zoveel mogelijk hoge ontoegankelijke rotsen. Wanneer dit niet mogelijk was en men toch een burcht in een vlakte moest bouwen, dan werd deze kunstmatig ontoegankelijk gemaakt door het graven van brede grachten. Deze grachten dienden als natuurlijke bescherming van de zware muren en poorten. Het water was vroeger voor een oorlogvoerende stam reeds een vrijwel onoverkomelijke hinderpaal en dat is in onze tijd eigenlijk nog precies zo. Deze Middeleeuwse vestingen bleven stand houden, zolang de vuurwapens nog niet waren uitgevonden, en tot dat gewichtige ogenblik in de krijgsgeschiedenis waren dergelijke burchten practisch onneembaar. Er was werkelijk een overweldigende meerderheid van de aanvallers voor nodig om met stormrammen en ladders over de dichtgegooide grachten te komen en zo een versterkte stad in te nemen.

Het meeste lezen wij dan ook in de oude kronieken van steden, die zich moesten overgeven, daartoe genoopt, door honger en uitputting, of er was verraad in het spel. Maar de burchten zelf waren nauwelijks te nemen.

Vuurwapens brengen revolutie teweeg.

Toen het vuurwapen uitgevonden werd, betekende dat een revolutie in de krijgskunde. Daartegen waren de dikke muren niet bestand en versterkte steden waren van strategisch standpunt bekeken practisch waardeloos.

De latere vestingbouwers zagen af van toge muurtorens en tinnen, zij versterkten de wallen en legden het accent meer op de artillerie, die gemakkelijk een overzichtelijk voorland kon beheersen.

Ook van de ringmuur zag men al spoedig af en zorgde door een ingenieuze opstelling van de vestingswerken er voor dat de afzonderlijke bastions elkaar flankeerden en elkaar wederzijds konden steunen.

Toen men eenmaal zover gekomen was, behoefde nog slechts een schrede gedaan te worden om te komen tot de geweldige fortificaties, die in de wereldoorlog gebruikt werden.

Vele eeuwen achtereen kan men in de vestingbouw alleen maar een evolutie waarnemen; op dezelfde basis werkte men door en perfectionneerde alle onderdelen, tot zij voor geen vervolmaking meer vatbaar waren. De in de wereldoorlog dienstdoende fortificaties muntten reeds uit door zeer sterke voorwerken, forten, die een groot gebied, waarin de vijandelijke linies binnengedrongen werden, geheel beheersen. Maar hoe krachtiger het aanvalswapen werd, des te dieper werd de partij, die zich verdedigde, gedwongen in de aarde haar heil te zoeken.

Menno van Coehoorn, veldheer en vestingbouwer.

Een der roemruchtste figuren uit de krijgsgeschiedenis van West Europa is ongetwijfeld Menno baron van Coehoorn. Hij werd geboren op de Lettiga State bij Leeuwarden uit een Zweeds geslacht, dat ten tijde van Koning Christiaan II naar Nederland was gekomen. Afgunst verhinderde, dat hij zich onder zijn tijdgenoten niet nog meer roem verwierf. Hij was de gunsteling van de Oranjes, achtereenvolgens van Hendrik Casimir en stadhouder Willem III. Maar niet alleen binnen de grenzen erkende men zijn grootheid, ook daarbuiten. Zo is bekend, dat hij, na de uitstekend door hem geleide belegeringen van Kaiserwerth en Bonn door den Keurvorst van Brandenburg werd aangezocht om in zijn dienst te komen. Maar van Coehoorn weigerde. Kort tevoren had hij zich reeds onderscheiden bij de veldtocht van 1667, bij Maastricht en voorts in de slagen bij Seneffe, Kassel en St. Denis. Bij 't beleg van Grave kwam hij met enige belangrijke uitvindingen voor de dag, n.l. zijn grachtsovergang over rijshout en de draagbare mortieren, naar hem nog bekend staande Coehoorn-mortieren. Dit wapen is uit brons gegoten, een zogenaamde gladde voorlaadmortier, die onder een hoek van 45 gr. gemonteerd was op een houten onderstel, dat door vier man gedragen kon worden.

De schotsverheid — maximaal 200 meter — werd geregeld door de sterkte van de lading.

Als merkwaardigheid kan nog vermeld worden, dat deze Coehoornmortier in groot formaat bij het beleg van Antwerpen in 1832 nog gebruikt werd.

Het is hier niet de plaats om uitvoerig de wapenfeiten van Van Coehoorn na te gaan, het zijn er te veel en zij doen hier niet ter zake. Wel moeten wij wijzen op de versterkingen, die hij te Namen heeft aangelegd, waar hij trouwens ook enkele malen gelegenheid kreeg zijn veldheersgaven te tonen.

Willem III benoemde hem tot ingenieur-generaal der fortificatiën. Hij bevestigde zijn roem nog door het publiceren van „Nieuwe Vestingbouw" dat ook in het Frans-Duits werd vertaald.

Veel heeft van Coehoorn gedaan voor het vestingwezen. De nieuwe ideeën, die hij in toepassing bracht, zijn blijven doorwerken tot op deze tijd. Hij bracht het gebastioneerde stelsel tot grote volmaaktheid. Zoveel mogelijk vermeed hij kostbaar metselwerk. Natuurlijk is zijn systeem in de loop der jaren verouderd, maar veel in de tegenwoordige fortenbouw herinnert nog aan zijn ideeën. Hij stak zijn tijdgenoot Vauban in roem naar de kroon. Te betreuren blijft het dat van Coehoorn, toch een man van internationale vermaardheid, in zijn eigen land niet geheel de vrije hand werd gelaten, zodat hij zijn gaven niet ten volle heeft kunnen ontplooien als de Fransman Vauban.

Wat in van Coehoorn tenslotte zo gewaardeerd moet worden is de brede kijk, die hij op alles had. Hij zag het vraagstuk van de landsverdediging groot en uit het bovenstaande is reeds gebleken, dat hij alles behalve een droge kamergeleerde was. Zijn grootheid berustte op het combineren van theorie en practijk. Het is in zekere zin een hulde, dat zijn beginselen zo lang toegepast werden.

Het oude vestingssysteem ondeugdelijk gebleken.

De wereldoorlog heeft in zoverre een verrassing gebracht, dat bleek hoe sterke vestingen naar verhouding spoedig bezweken voor een aanval. Hoewel Verdun nooit geheel in handen van den vijand gevallen is, is toch gebleken dat de methode van afzonderlijke forten niet meer paste in het schema van de moderne strategie. Onmiddellijk na de wereldoorlog is men dan ook begonnen met het maken van gesloten linies langs zwakke grensgebieden. Zo ontstonden meer in dan boven de grond de Maginot- en Siegfriedlinie. Deze linies liggen ter weerszijden van de grens tegenover elkaar en het is welhaast ondenkbaar dat een troepenmacht, hoe groot ook, het zij van de ene, hetzij, van de andere zijde, kans zal zien ooit over deze barrière heen te komen.

Deze ingenieuze, grotendeels gecamoufleerde vestingwallen doen denken aan de reusachtige Chinese Muur, die in vroeger eeuwen de Chinezen over een afstand van 2450 K.M. langs de grens van hun rijk hebben opgetrokken. Zij werd opgericht om invallen van Nomaden af te slaan. Niet zo geweldig, maar in principe daarmede toch veel overeenkomst vertonend was de Romeinse „Limes", die zich eens uitstrekte over een afstand van 250 K.M. te weten van het Taunusgebergte tot de Donau.

Als moderne pedanten van de oude Chinese Muur kan men beschouwen de Maginot- en Siegfriedlinie, en tenslotte de Duitse „Oostwal". Daar over de beide eerstgenoemde linies nogal het een en ander geschreven is, bepalen wij ons tot het geven van enkele bijzonderheden van deze

Betonnen muur in het Oosten.

De leiding van deze vestingwerken, die in koortsachtig tempo uit de grond gestampt werden, berust bij dr. Todt, zoals men weet de bouwer van de Siegfriedlinie. Het is begrijpelijk dat de Duitse regering in de laatste gespannen jaren in allerijl deze fortificaties in het leven heeft geroepen. Want hier lag de zwakke zijde van het groot Duitse Rijk. Over 'n afstand van 1000 K.M., van nature onbeschermd, lag het land open. Deze stand van zaken vormde uit de aard der zaak een onmiddellijke bedreiging voor het slechts op 150 K.M. van deze grens gelegen Berlijn.

Een dergelijke afstand betekent in een moderne oorlog veel minder dan enkele tientallen jaren geleden.

De eerste versterkingen in dit gebied dateren uit 1925 en 1926. Een en ander was echter in strijd met de regels van het vredesverdrag van Versailles, met het gevolg dat de fortificaties weer moesten verdwijnen! Later echter werd met man en macht aan de versterkingen gewerkt. De linie ligt op ongeveer 30 K.M. achter de grens.

In Silezië en in Pommeren waren geweldige forten gereed gekomen, terwijl de Oder een natuurlijk onderdeel vormde van deze Oostelijke linie, die wanneer zij geheel gereed zal zijn, een der sterkste van Europa zou geweest zijn.

Uit het feit, dat duizenden en nog eens duizenden mannen uit hun dagelijkse arbeid werden weggeroepen, blijkt wel reeds hoe ernstig in Duitsland de versterking van de Oostelijke grenzen werd opgevat.

De inname van Polen echter heeft de toestand in het Oosten geheel veranderd.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

COMPETITIE — PROGRAMMA.

MUNDO NOBO.

8 October	1939		PUNDA — OTRABANDA (Visser)	
15 October	1939:	A-klasse	Jong Holland 1 — Volharding 1 (Visser)	
15 October	1939:	B-klasse	Jong-Curaçao — Arsenal (H. Rog)	*
15 October	1939:	Juniores	S.U.B.T. — Volcania (I. Dania)	%
22 October	1939:	A-klasse	Hercules 1 — Volharding 1 (Jesurun)	
22 October	1939:	Res.A-klasse	Jong-Holland 2 — Atletico 2 (B. L. Dijk)	*
29 October	1939:	A-klasse	S.U.B.T. 1 — Atletico 1 (Visser)	
29 October	1939:	Res.A-klasse	Jong-Holland 2 — Hercules 2 (H. Rog)	*

RIO CANARIO.

15 October	1939:	A-klasse	Hollandia 1 — Transvaal 1 (P. Tuin)	
15 October	1939:	Res.A-klasse	Atletico 2 — R.C.C. 2 (B. L. Dijk)	*
22 October	1939:	A-klasse	Asiento 2 — S.U.B.T. 2 (Brakke)	
22 October	1939:	B-klasse	D.C.C. — Arsenal (H. Rog)	*
29 October	1939:	A-klasse	Hollandia 1 — Volharding 1 (P. Tuin)	
29 October	1939:	B-klasse	Willemstad — Volcania (H. Nevel)	*

SCHERPENHEUVEL

8 October	1939:	Juniores	Scherpenheuvel — Tropiales (Ercol)	%
22 October	1939:	A-klasse	Scherpenheuvel 1 — R.C.C. 1 (L. Casper)	
22 October	1939:	Juniores	Scherpenheuvel — Hercules (I. Dania)	%

De met % aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 2.30 uur .m. precies.
De andere wedstrijden beginnen om 4 uur n.m. precies.
DUUR VAN ALLE WEDSTRIJDEN 2 × 40 minuten.

Met het oog op de vroeg invallende duisternis worden de verenigingen vriendelijk verzocht op tijd aanwezig te zijn.

Heren Scheidsrechters worden verzocht tijdig de competitieleider te berichten, ingeval zij verhinderd zijn. Adres competitieleider: E. Palm, Langestraat 78,

OPSTELLING DER ELFTALLEN VOOR DE PUNDA — OTRABANDA WEDSTRIJD.

8 October 1939.

OTRABANDA:

E. Vos
(R.C.C.)

O Troeman (J.Hol.) — E. Atalida (Herc.)

M. Pardo (J.Hol.) — L. B. Isidora (Volh.) — Meulens (R.C.C.)

J. Ramirez (J.Hol.) — H. Panneflek (R.C.C.) — G. Pardo (J.Hol.) — J. Suarez (R.C.C.) — E. Rondijk (Volh.)

Aanvoerder: L. B. Isidora

Reserves:				
	V. Senior	J.Hol.	W. Leers	J.Hol.
	A. Chacutu	J.Hol.	P. van Ecks	Volh.
	R. da Costa G.	R.C.C.	C. Prins	R.C.C.
	A. Jansen	Herc.	A. Naaldijk	Transv.

Scheidsrechter: Visser.
Grensrechters: B. L. Dijk en H. Rog.

O

R. Bernabela (SUBT) — M. Hernandez (SUBT) — C. Bosch (SUBT) — F. Jansen (SUBT) — E. Pietersz (SUBT)

E. Ruiz (SUBT) — R. Hernandez (SUBT) — O. Hoelen (Scherp.)

J. M. Rosina (Scherp.) — M. Davelaar (SUBT)

Grovell
(SUBT)

PUNDA:

Aanvoerder: M. Davelaar

Reserves:		
	Salcedo	SUBT
	Bakhuis	SUBT
	Jacob	SUBT
	Gerancisca	SUBT

De jeugd stort tranen zonder leed, de ouderdom kent leed zonder tranen.